

T Á J P O N T

BALDAUF ANNA
ULBERT MÓNIKA
T D K 2 0 1 6

K O N Z U L E N S :
WEISKOPF ANDRÁS

Tartalom

Tartalom	2
Absztrakt	3
Előkép	4
Alkotói folyamat	5
Helyszín	6
Építészeti elemek	7
Összegzés	13
Makettfotók	14

Absztrakt

A Somló-hegy magányos tanuhegyként emelkedik a Kisalföld sík vidéke fölé. Már messziről felismerni különleges alakját. A környékén fontos szerepet tölt be a szőlőművelés, és a borászat, ami sok borkedvelőt vonz ide.

A hegyet kettőség jellemzi. A hegy lábánál fekvő lankásabb részén az ember uralkodik saját földjén, nap mint nap műveli birtokát, kultúrtájban él. Ám a hegytetőn, a természet világába csak látogatóként térhet be, ahol az ott honos élővilág szabályai szerint zajlik az élet, az ember csak megfigyelő a tájban. Ahogy elindul Somló ösvényein, tanácstalanná válik, elveszik figyelme a sűrű erdő, és a sokféle emlékhely közt. Mind a várromból, mind a kopár rétről páratlan panoráma nyílik elé, ahonnan az egész térség belátható. Szükségtelessé válnak a szó szoros értelmében vett kilátópontok.

A kilátást magától érthetően mindenki észreveszi, de önkénytelenül figyelmen kívül hagyja magát Somlót. A munkánk támpontokat, utat mutat a túrázóknak egyfajta jelrendszer segítségével, mellőzve nagy léptékű építészeti beavatkozásokat. Felhívja a figyelmet egy-egy érdekes részletre, megmutatja az értékeket, a történelem még felfedezhető emlékeit. Ezek az iránypontok egyben vezetik a turistákat, és lehetőséget adnak a természet valódi megélésére.

„A természet élménye mindig így kezdődik: egy pillantással. Aztán sok minden történik. Csak a vége ugyanaz minden ilyen élménynek: valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság vesz erőt rajtunk; a látott dolgok körvonalai megbizonytalanodnak és a szemünk elégedetlenül elfordul róluk.”

/Miklós Marsovszky/

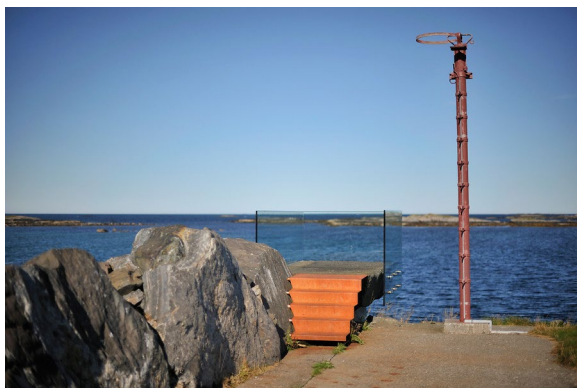
Előkép

Az előképek vizsgálatánál lényegi szempont a lehelyezett műtárgyak és természetes környezetük viszonya volt. Mivel a tervezési helyszín egy erdővel borított hegység, így ez ebben az esetben kiemelkedő jelentőséggel bír bármilyen mesterséges beavatkozás esetén. Ez a kapcsolat a táj és az alkotás között többféle megoldást kínálhat.

Az alábbi norvégiai minták is ezzel a problémakörrel foglalkoznak. A hasonló hozzáállás végigkísérte tervezésünk folyamatát. Az alap koncepciókat ezeken a példákon keresztül fejlesztettük tovább. Példát mutatnak mind lépték, mind hasonló funkciók, szituációk kialakításával kapcsolatban. A norvég turistaútvonalak mellett sok helyen található kirándulók számára kiépített pihenőket, megállókat. Sok közülük csupán apróbb beavatkozások, melyek a különleges természeti csodákra hívják fel a figyelmet és adnak teret nekik. Mind ezek csak kiegészítések. Habár a lehelyezett műtárgyak határozottan állnak a helyszínen, maga a környezet áll a középpontban. Célunk apró, egyszerű beavatkozással megmutatni azt, ami elbújik, és kiemelni az értékeket.

Norcégia ⁽²⁾

3RW, Norvégia ⁽²⁾

LANDSKAPSFABRIKKEN, Norvégia ⁽²⁾

Alkotói folyamat

A tervezés során lényeges megfigyelési szempont volt a természet és a mesterséges beavatkozás viszonya. A szemléletet letisztultság, a természet tiszteletben tartása és kis léptékű építészeti beavatkozások jellemzik. Habár az elhelyezett elemek észrevehetőek, elűtnek környezetüktől, mégis érzékenyen viszonyulnak ahhoz.

Azért hogy mindez létrejöhessen különösen fontos volt a helyszín megismerése. Mindenek előtt felfedeztük az egész hegyet, és elraktároztuk első benyomásainkat és érzéseinket. A feltérképezett Somlón második alkalommal igyekeztünk apróbb részleteket, jellegzetes értékeket fellelni. Olyan helyeket kerestünk, amik igazán magát a Somlót jellemzik, visszaadják a hely valódi hangulatát vagy egy különleges érzést kelthetnek az odalátogatóban. A túrák során találtunk erre alkalmas helyeket és helyzeteket. Sok figyelmet szenteltünk az elsőre talán nem is egyszerűen megközelíthető és észrevehető különleges helyszínekre. Mindezek után visszatértünk újból a kiválasztott pontjainkra és szubjektív benyomásaink mellett pontosabb méreteket vettünk és megfigyeltük hogyan csatlakoznak be a már most meglévő, turisták által „birtokba vett” útvonalakba.

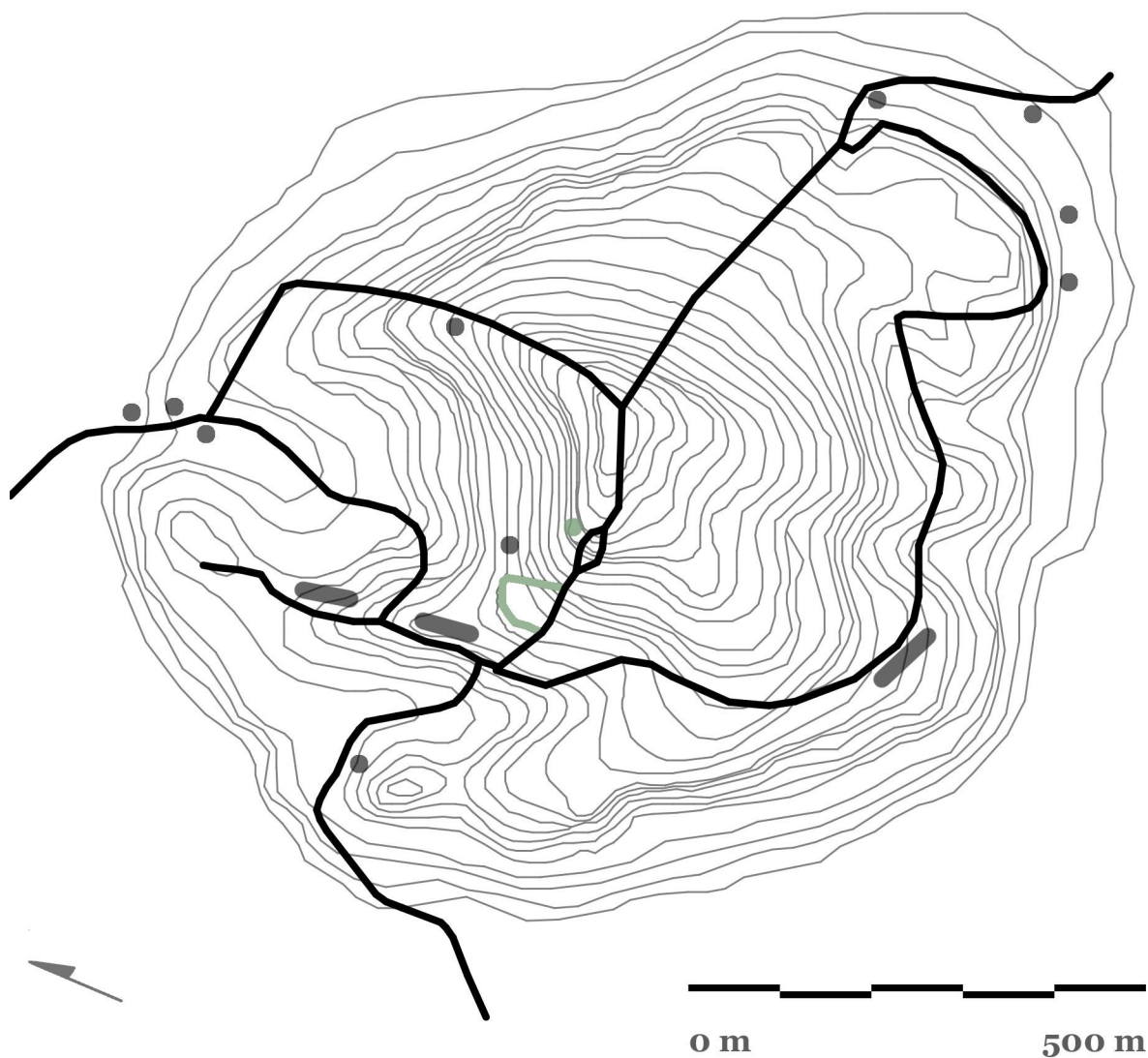

Lehetséges helyszínek

Helyszín

A Somló hegy domborzatát kettőség jellemzi. A hegy magasabb vonulataihoz érve a terep egyre meredekebbé válik, míg nem a csúcsra érkezte újabb laposabb rét tárul elénk. Ezekben a helyzetekben több lehetőség is tárult elénk a koncepciónk kibontására. A terv fő témája Somló érzékeny bemutatása. A több lehetséges pont közül kettőt kidolgozva fejtük ki elképzeléseinket. Dolgozatunk a hegy meredekebb, erdős részével foglalkozik. Ezek a pontok egymástól nem messze, egy észak-dél-keleti irányú, egészen a csúcsig végigfutó sáncon találhatóak. Ez a magas elhelyezkedés egy különleges helyzetet eredményez; egy új perspektívát nyit az lombos völgy felé.

A terv egyik helyszíne egy teraszos jellegű peremterület szegélye, amely egy turista útvonalról letérve közelíthető meg a Somló északi meredek lejtőin. A másik tervezési helyszín ettől nem messze, nyugatabbra található, letérve ugyanarról a kiránduló ösvényről. Ez a magányos és magas szikla egészen a völgy felé emelkedik. A nagy magassági változások adta körülmények az embert egyszerűen csak felvezeti a fák lombkoronái közé.

Helyszínrajz lehetséges helyszínekkel

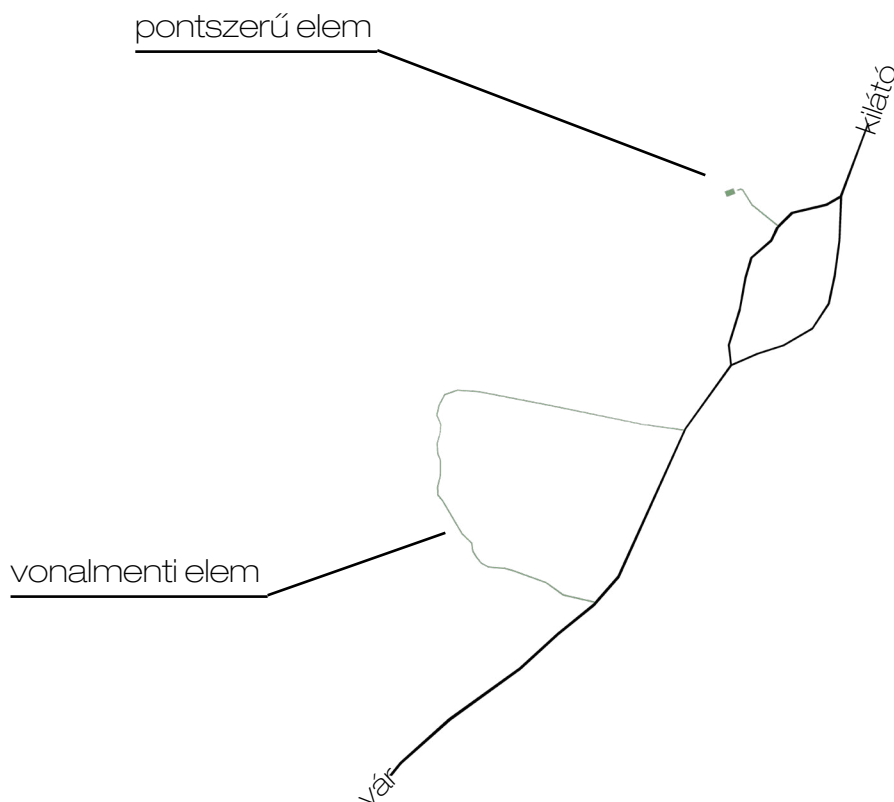
Építészeti elemek

A terv egy rendszert foglal magába, amely két alapvető elemből épül fel. Ez a két alkotórész megkülönböztethető, mint pontszerű, illetve vonalszerű elemek.

A vonalszerű megvalósítás célja az emberek vezetése. Kijelöli az utakat, melyeket elsősre talán fel sem fedeznének, pedig mégis csak valami különlegeset tartogathat számukra a hegy világából. Ez az elemhalmaz sok oszloppal alkot egy teljes egészet. A jelzés a meglévő turistaútvonaltól kezdődik, majd vezet végig a perem szegélye mentén, végül az erdőben újról az ösvényre visszatérve ér véget. Ezeket a tárgyakat nem szükséges túl sűrűn helyezni. Észrevehetőnek és tisztán felismerhetőnek kell lenniük. A választott szerkezet 1,20m magas, lapos cortenacél póznák előregyártott beton alapokkal, 2-3méterenként helyezve egymás után.

A pontszerű rendszer elem a kiválasztott szikla tetején áll, szintén a már meglévő útvonal közelében. Ez szintén egy hegesztett cortenacél szerkezet a járható felületén csúszásmentes réteggel borítva. Az elem négy helyen, kis mértékben elemelve, pontszerűen csatlakozik a sziklához.

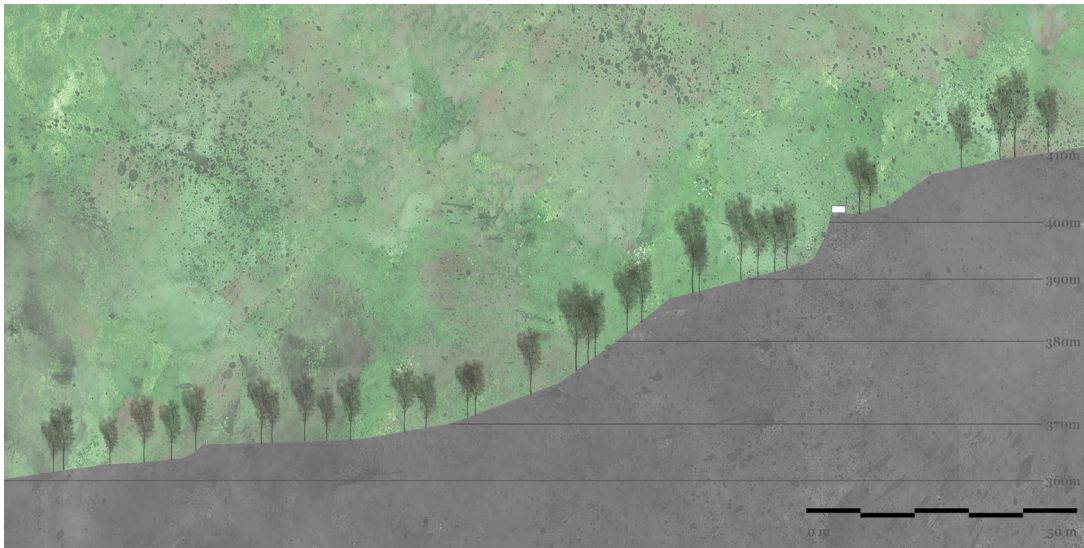
Ezekkel az egyszerű eszközökkel kezdeményezünk kapcsolatot természet és látogató között. A természetjárás felfedezés élménye rabul ejti a turistát és kirántja a mindennapokból. A természethez csak ez a kicsi, egygesztusú hozzáadás szükséges ahhoz, hogy a folyamat elinduljon és a hegy rejtett szépségei is feltáruljanak a kiránduló számára.

Helyszínrajz

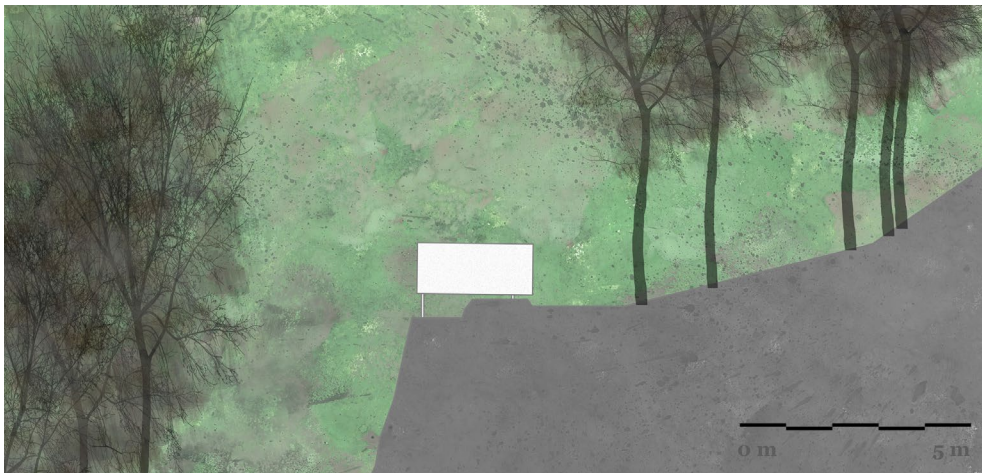

A-A metszet

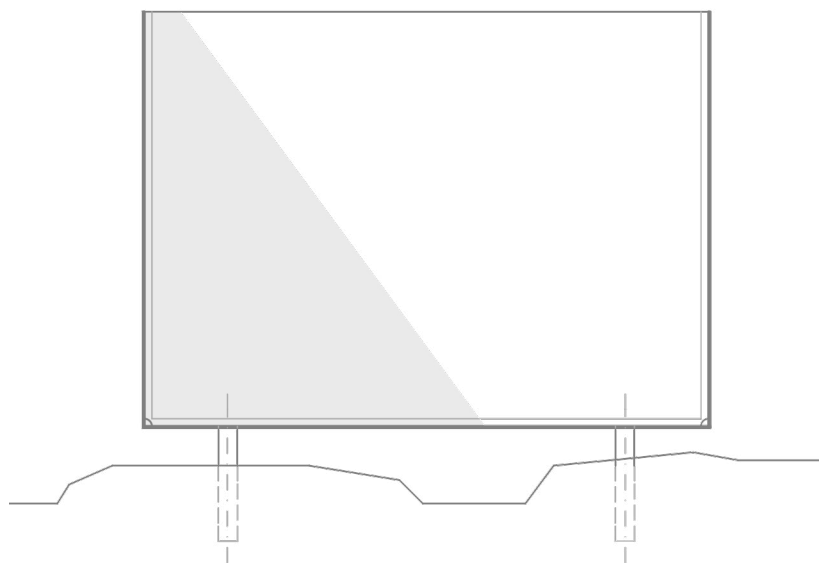
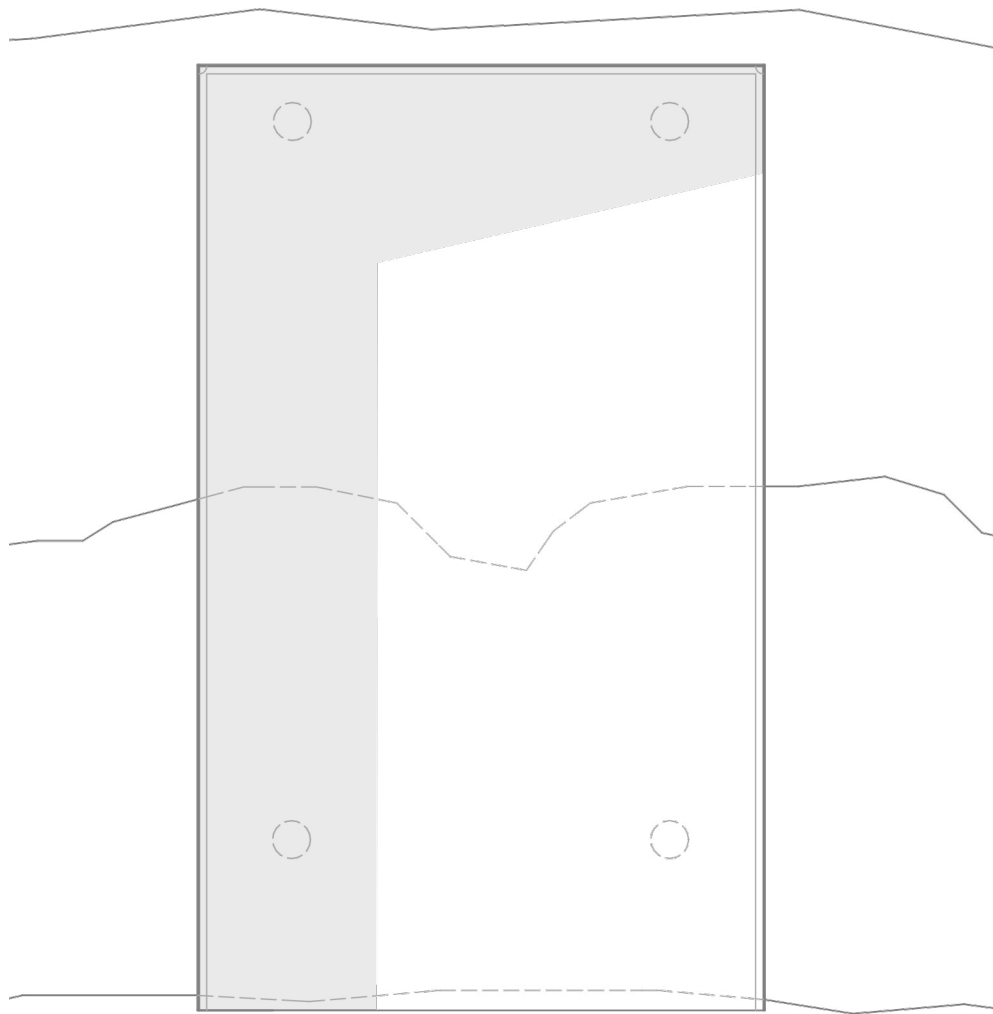
B-B metszet // vonalmenti elem

C-C metszet // pontszerű elem

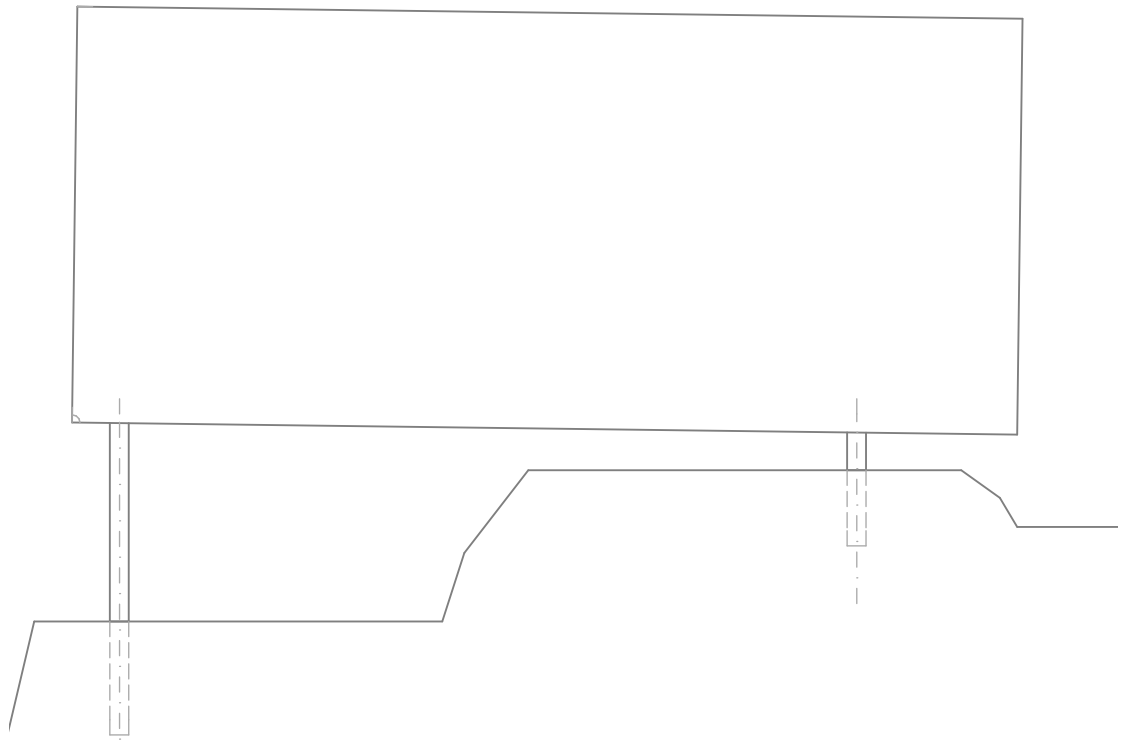
Pontszerű elem helyszínrajza

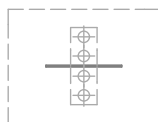
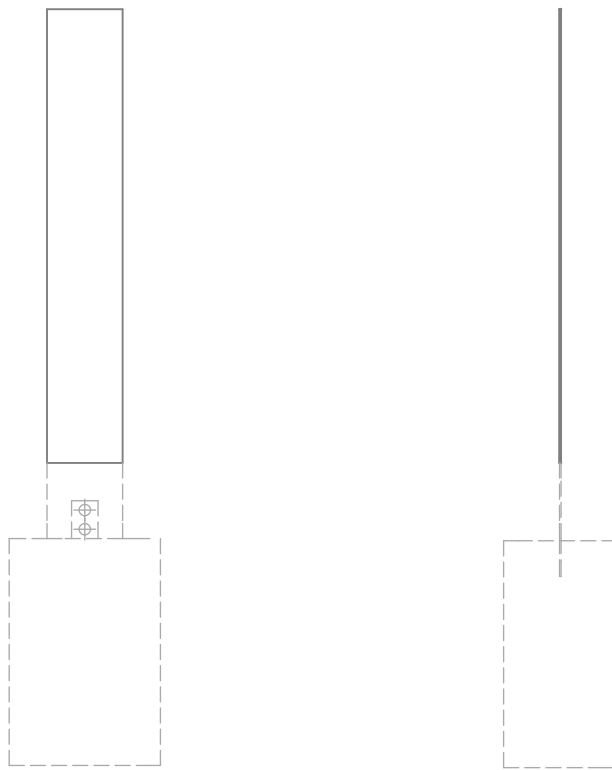
Részletek // pontszerű elem

0 cm

100 cm

Részletek // pontszerű elem

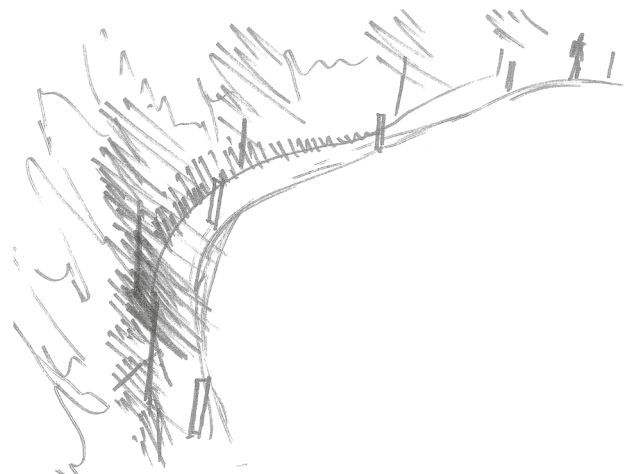
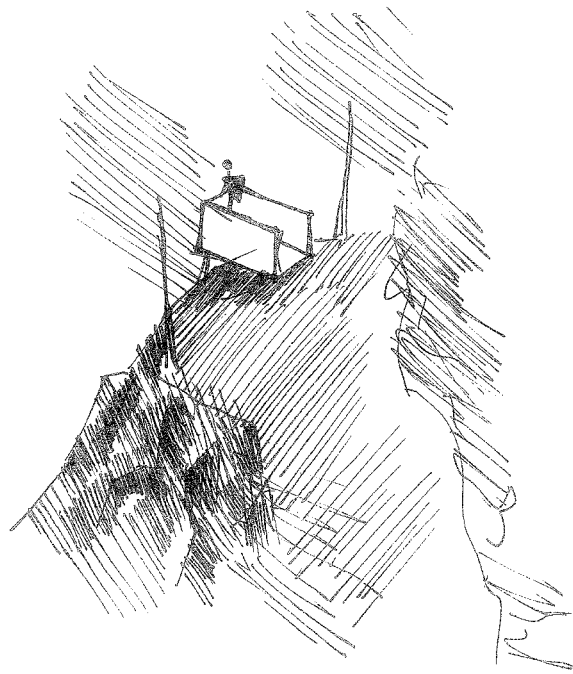
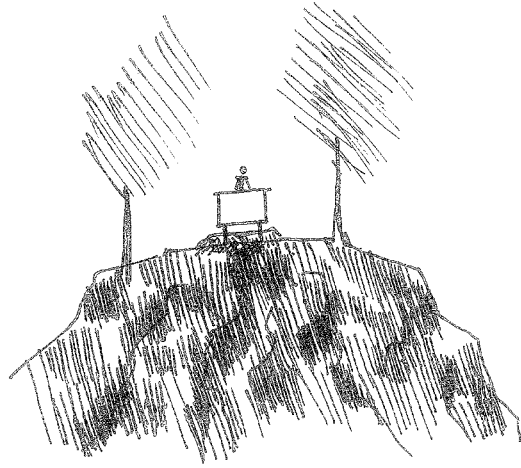

Részletek // vonalszerű elem

0 cm

100 cm

Skiccek

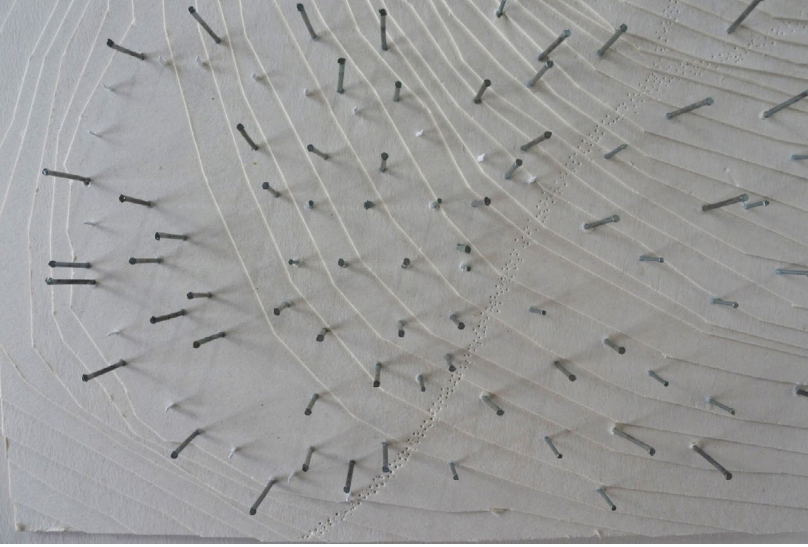
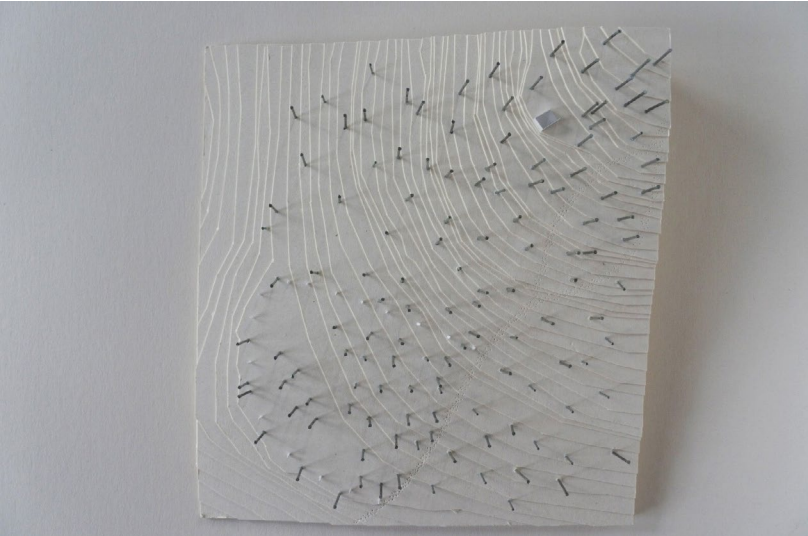
Összegzés

A tervezett alkotásoknak nem célja beleolvadni a természetbe, hiszen mesterséges elemek, melyeket ember alkotott. A pontok határozottan kialakított és lehelyezett, markáns vonalakkal bíró tárgyak, melyek a megfelelő helyre lerakva kiegészítik környezetüket. Ezekkel a minimális építészeti beavatkozásokkal a táj értelmezhetőbbé válik. Segít ráeszmélni olyan részletekre, amik mellett egyébként elhaladnánk. A túrázás megélését erősítik. A felállított rendszer most ugyan csak kettő nevezetes pontra fókuszál, de hasonló szituációkat kiválasztva, kiterjeszthető a Somló egészére. Viszont ha áthelyezzük őket, valamelyest adoptálni kell őket a másik hely adottságaihoz, beleértve például a pontos méreteiket, vagy a lehelyezett elemek számát. Így ezek a helyileg illesztett pontok protézisként jelenthetnek meg a természetben. A terv egyik fő célkitűzéseként, ezek a letisztult formákkal kialakított jelek irányt adva vezetnek a kirándulókat, utat mutatnak új helyekre, ahonnan felcsillan a hegy magával ragadó, érintetlen természete.

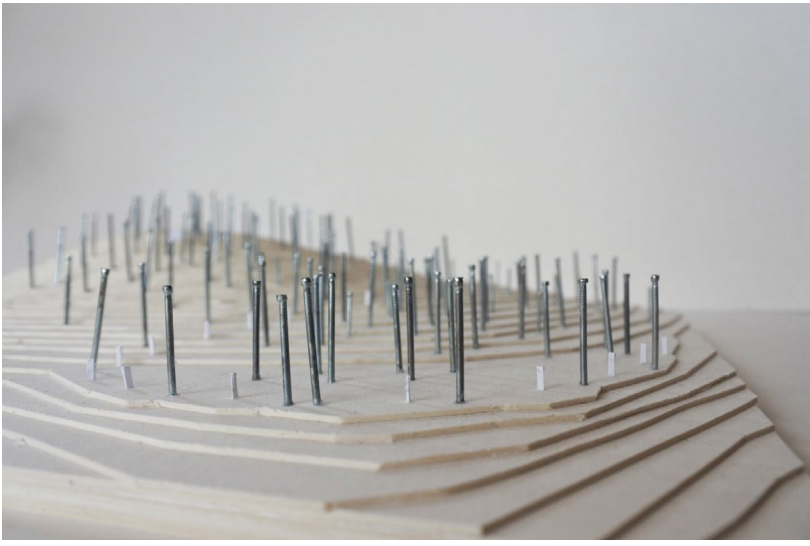
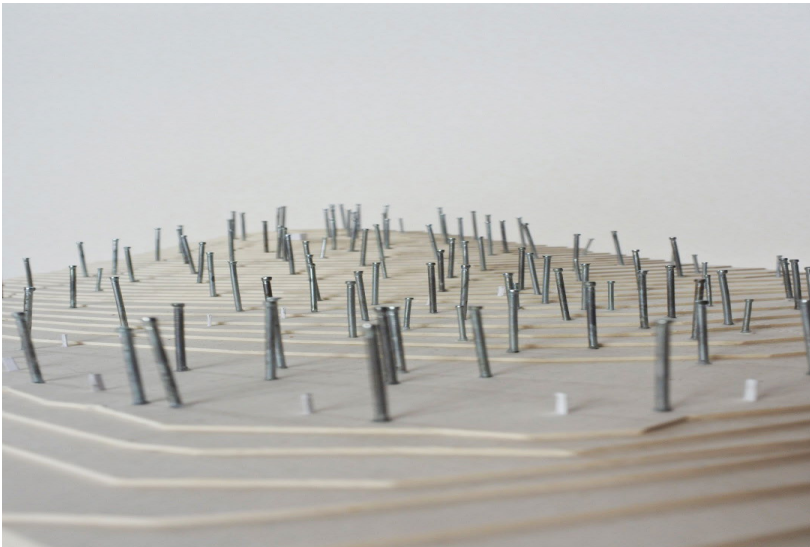
Látványok

Makettfotók

Makettfotók

Források

⁽¹⁾ MARSOVSZKY Miklós 1926. Természet és kép. in: Nyugat (1926), (forrás: <http://epa.oszk.hu/00000/00022/nyugat.htm> ; utolsó letöltés: 2016. szeptember 22.)

⁽²⁾ <http://foto.turistveg.no/>

T Á J P O N T LANDSCAPEPOINT

A terv támpontokat, utat mutat a túristáknak egyfajta jelrendszer segítségével. Ezek az iránypontok egyben vezetnek a turistákat, és lehetőséget adnak a természet valódi megéltására. Célunk apró, egyszerű beavatkozással megmutatni azt, ami elbűjíti, és kiemelni az értékeket. A tervezés során lényeges szempont volt a természet és a mesterséges beavatkozás viszonyának tisztázása. A projekt fő témája a Somló érzékeny bemutatása. Több alternatív pont közül kettőt kidolgozva fejtjük ki elképzeléseinket. A terv egy rendszert foglal magába, amely két alapvető elemből épül fel. Ez a két alkotórész megkülönböztethető, mint pontszerű, és vonalszerű elemek. A hosszanti elem 1,20m magas, lapos cortenacél póznák sorolásából áll össze. Ezeket nem szükséges sűrűn helyezni. Észrevehetőnek és tisztán felismerhetőnek kell lenniük. A pontszerű rendszerem a kiválasztott szikla tetején áll, a már meglévő útvonál közelében. Ez szintén egy hegesztett cortenacél szerkezet a járható felületen esőzárnással borítva. Az elem négy helyen, kis mértékben elmozdítható, pontszerűen csatlakozik a sziklához. Habár az elemek észrevehetőek, elítéltek környezetüktől, mégis érzékenyen viszonyulnak ahhoz. A természetjárás felfedezéséért rabul ejti a turistát és kirántja a mindennapokból. A természethez csak ez a kicsi, egyszerűsű hozzájárás szükséges ahhoz, hogy a folyamat elinduljon és a hegy rejtett szépségei is feltáruljanak a kiránduló számára.

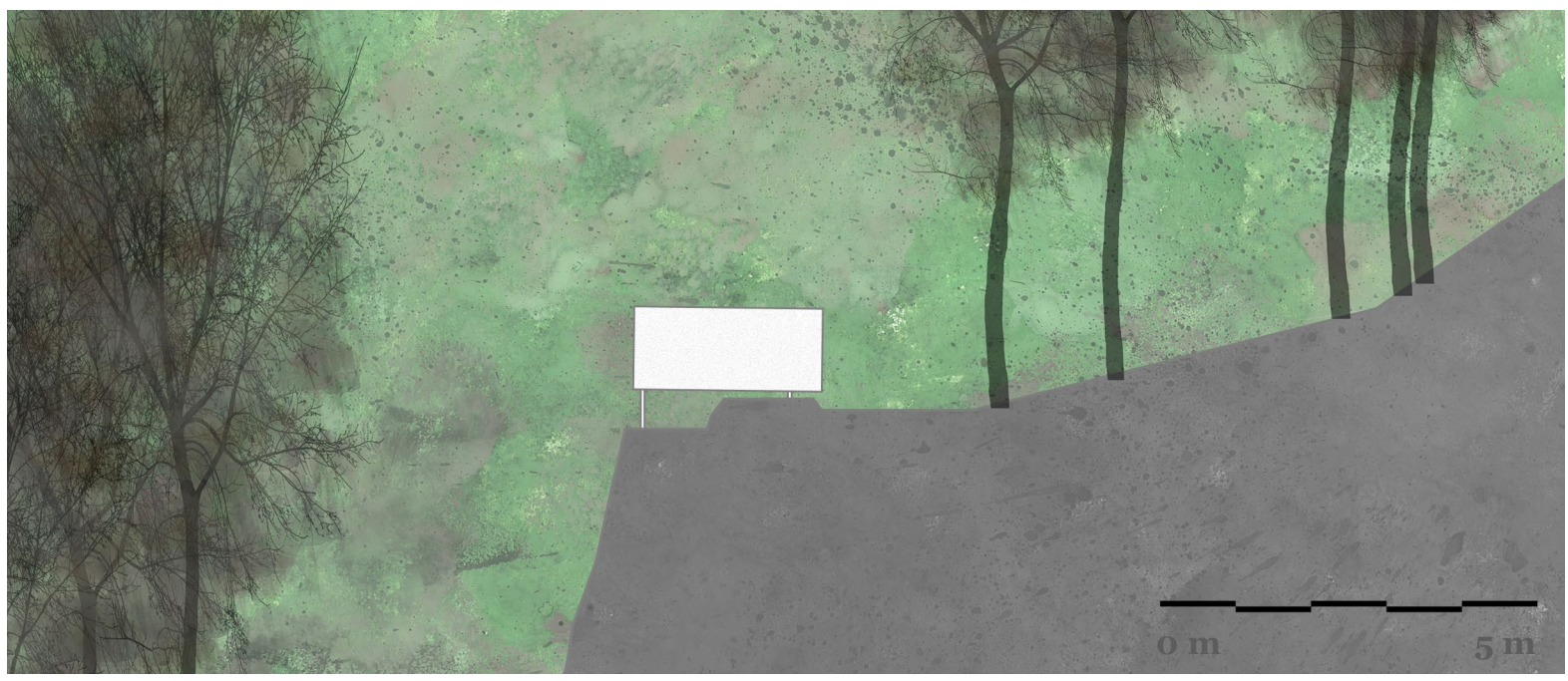
The project provides a guideline for tourists via a system of symbols, landscapepoints. It draws attention to the interesting details, shows the values of the mountain of Somló. These landmarks guide the hikers, as well as help them experience nature in an authentic way. The design primary focuses on the relationship of the nature and the artificial object. The main topic of the program is the sensitive introduction to Somló. Two of many alternative location options are worked out to present our ideas. The project includes a system of two basic elements. These two components are dynamic linear and static point-like objects. The chosen linear structure consists of flat cortensteel poles with a concrete foundation, placed 2-3 meters after each other. It is not necessary to put the elements too frequently, they only need to be noticeable and clearly traceable. The static point part of the system stands on the top of a cliff near to the present tourist route. This element is also a welded cortensteel object covered by a non-slip layer on the accessible parts. The structure is raised and fixed to the high rocks on four points. However the elements are visible, contrasting in their environment, their attitude is still sensitive. The experience of discovering nature captures tourists and those who want to get away from the grey weekdays. Only a simple gesture is necessary to start the journey. This is just enough so the hidden beauties of the mountain are visible for the hikers.

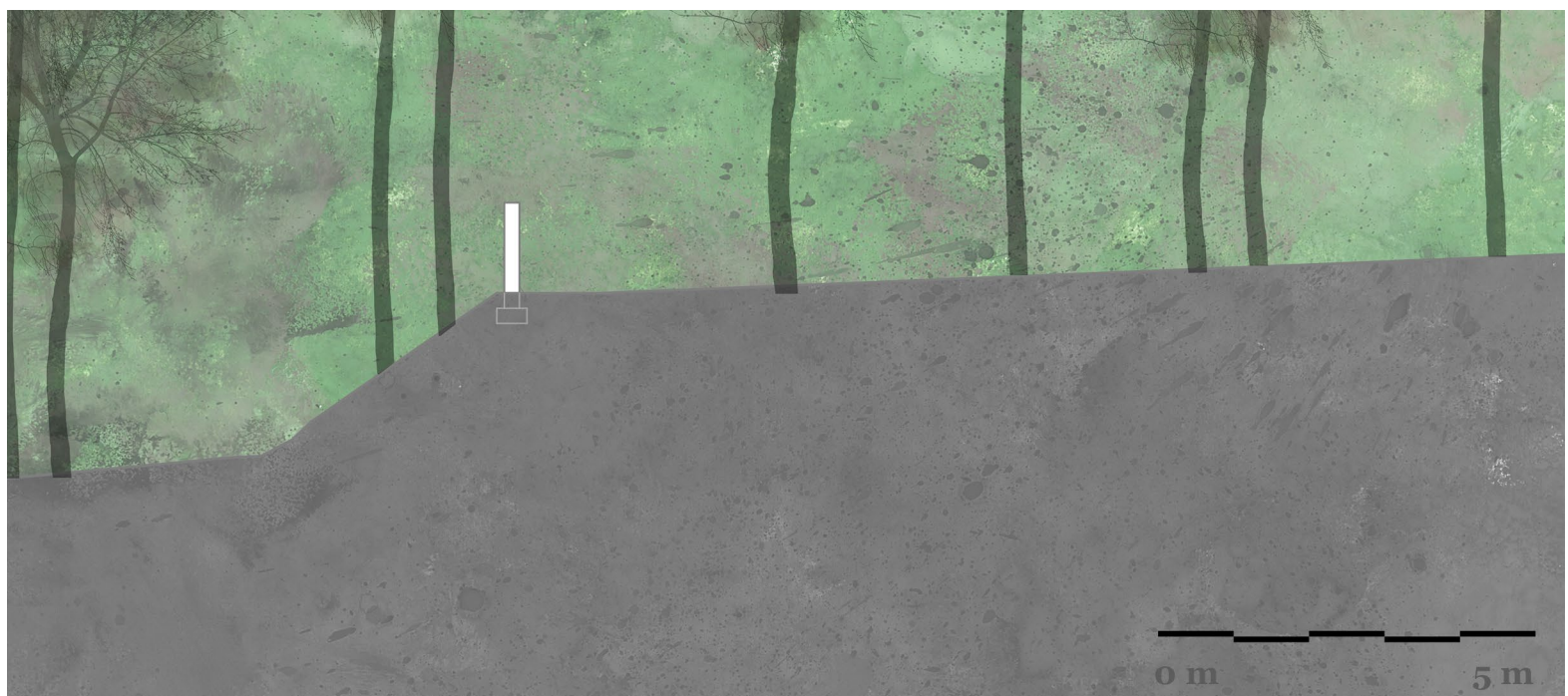
Helyszínrajz a rendszer lehetséges pontjaival
 Site plan showing the possible points of the system

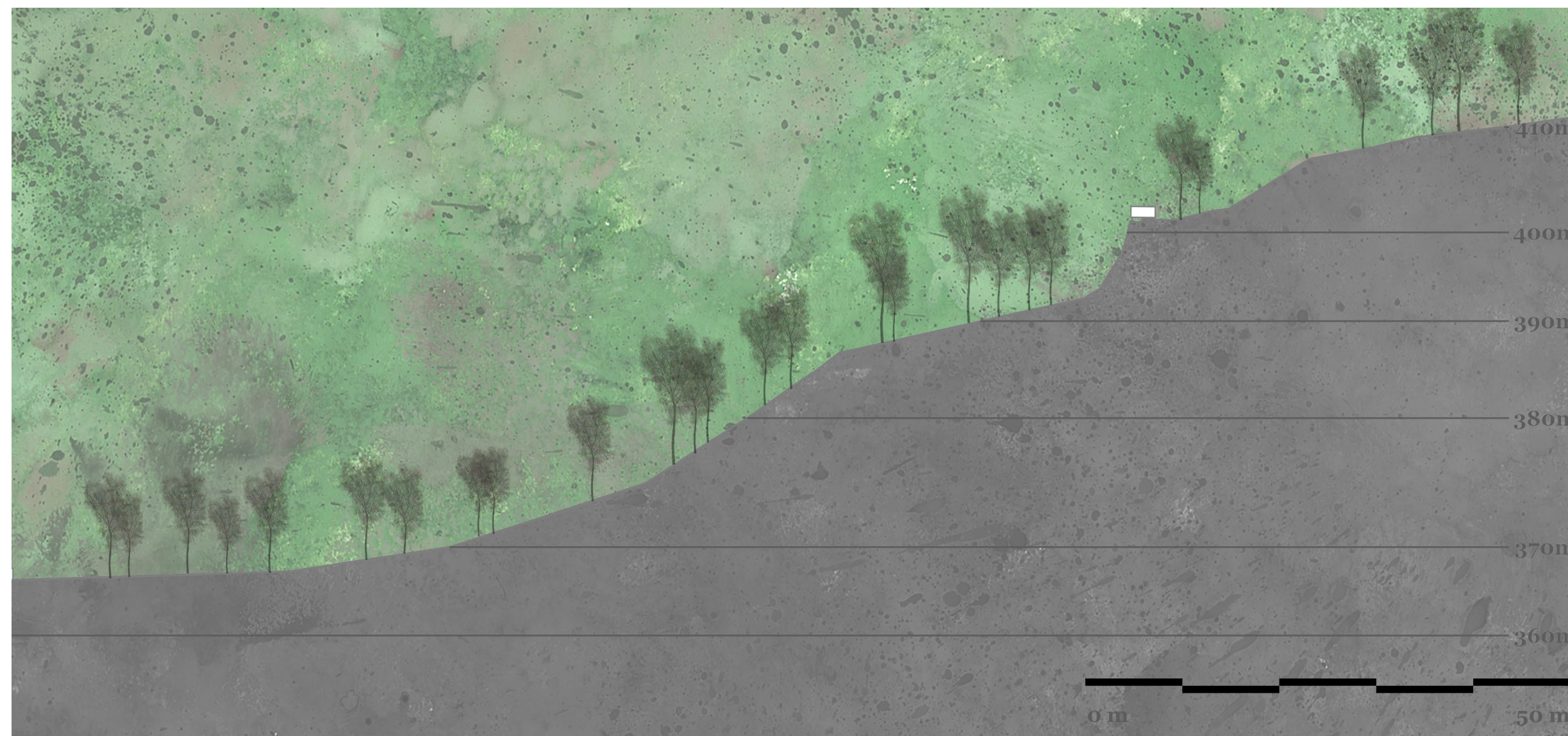
Helyszínrajz M1:1500
 Siteplan M1:500

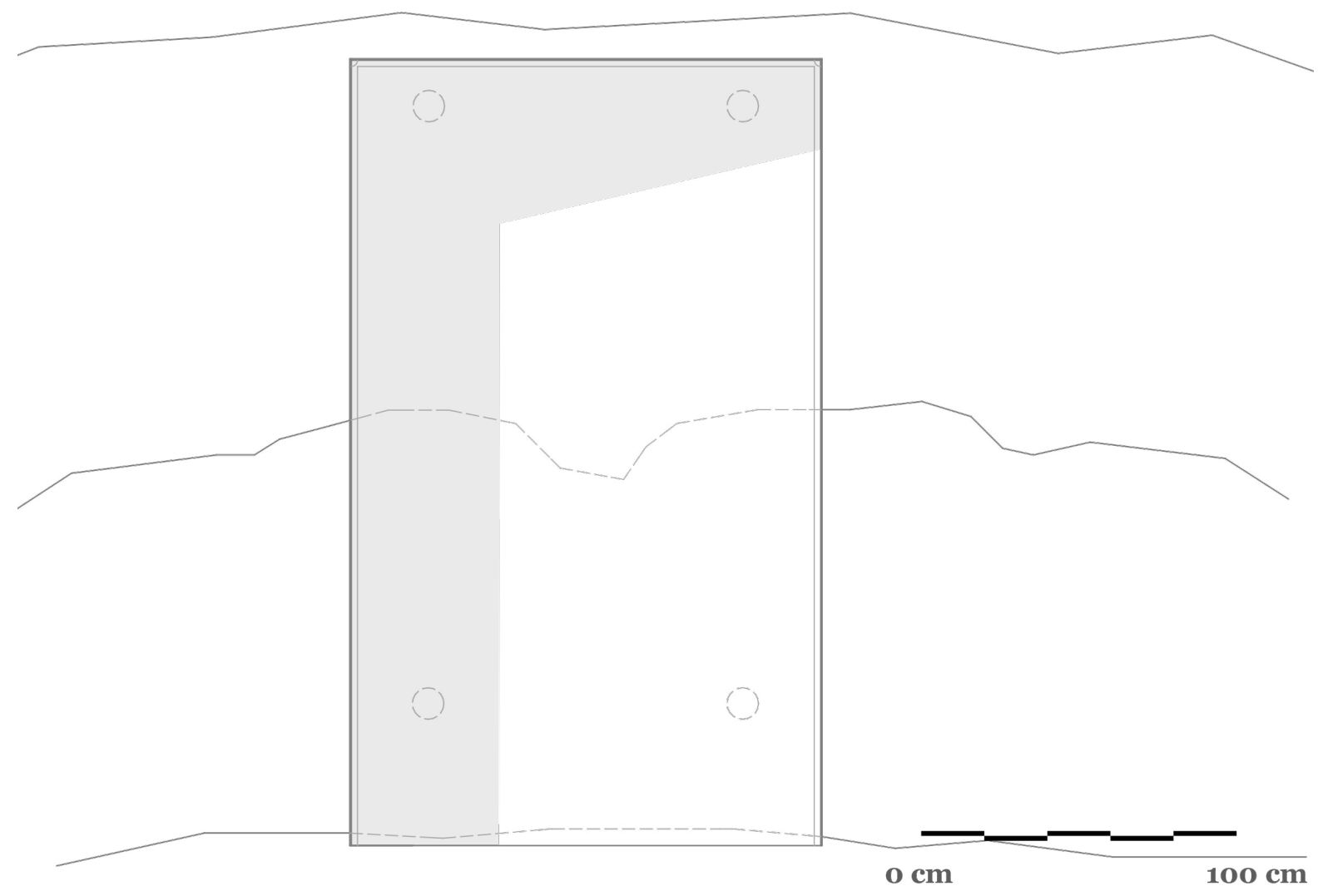
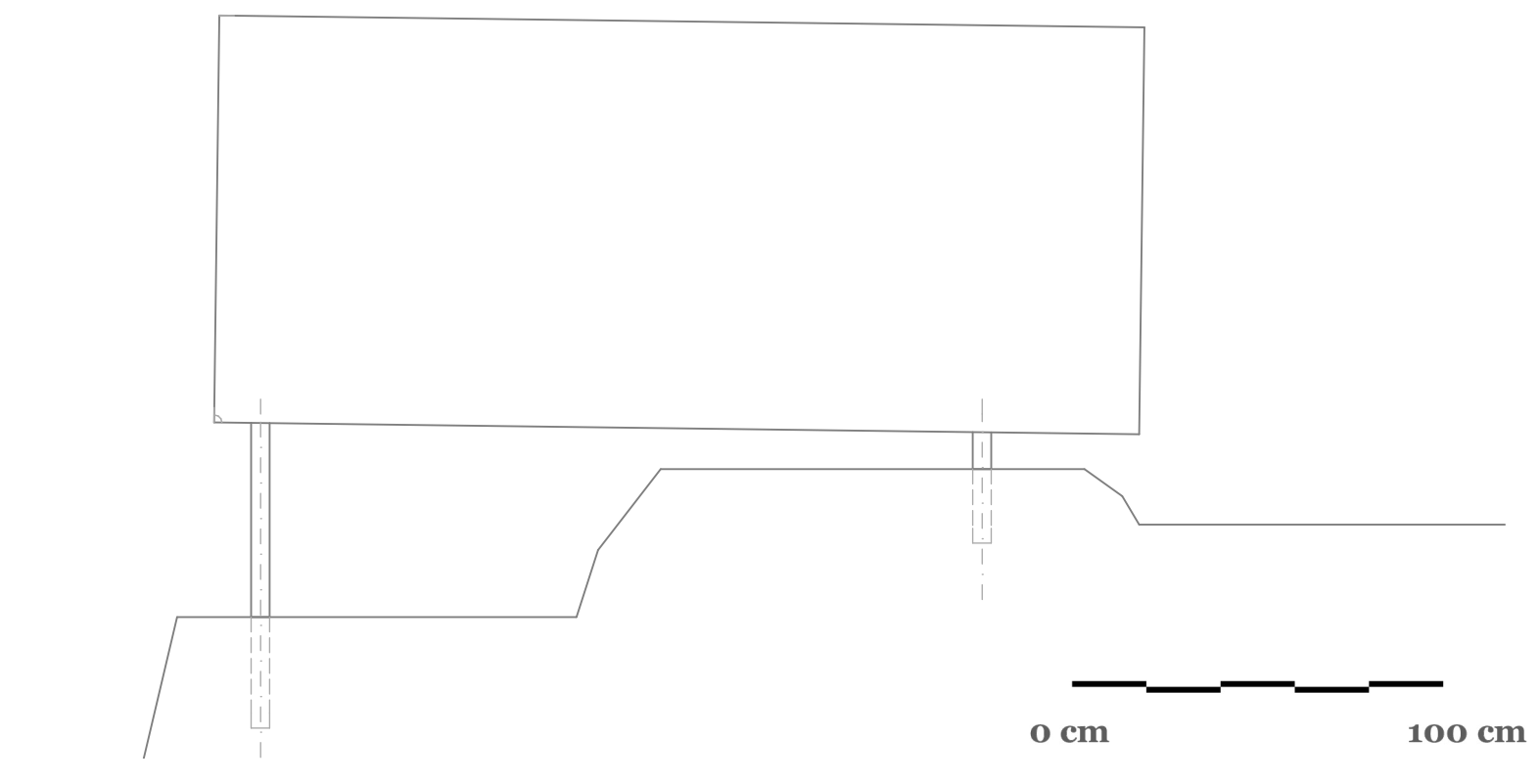
C-C Metszet // pontszerű elem M1:100
 C-C Section // point element M1:100

B-B Metszet // vonalszerű elem M1:100
 B-B Section // linear element M1:100

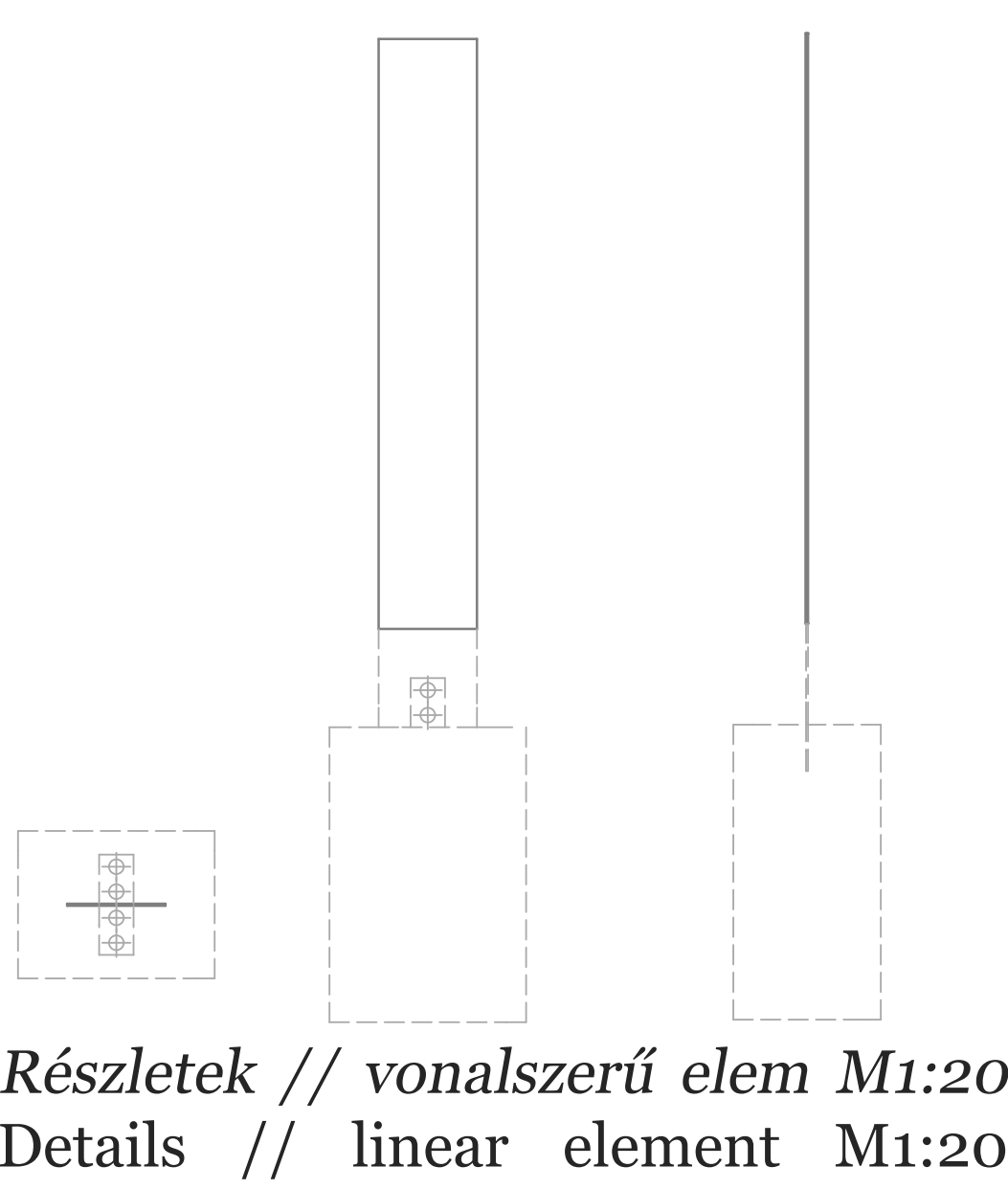

A-A Metszet M1:500
 A-A Section M1:500

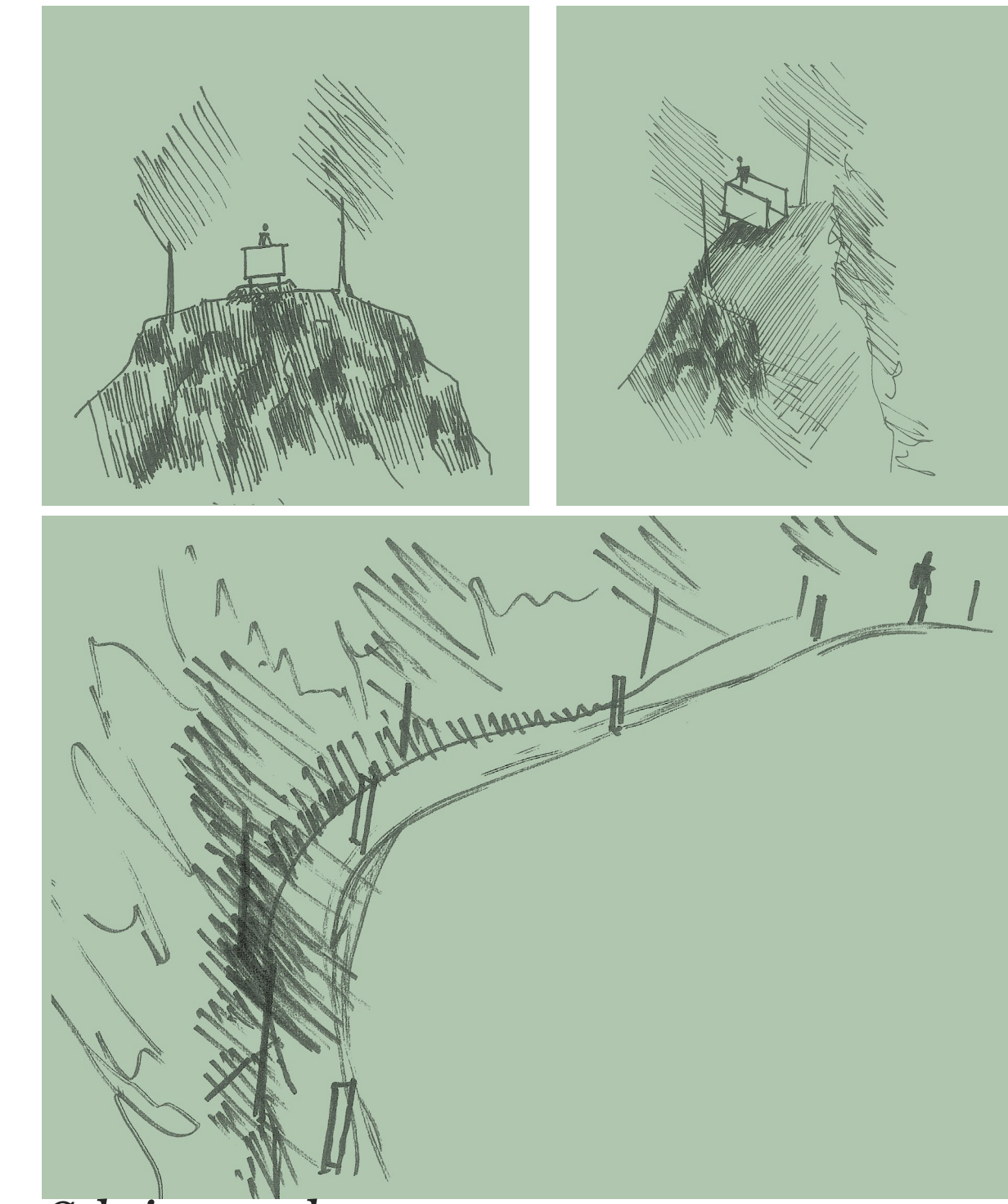

Részletek // pontszerű elem M1:20
 Details // point element M1:20

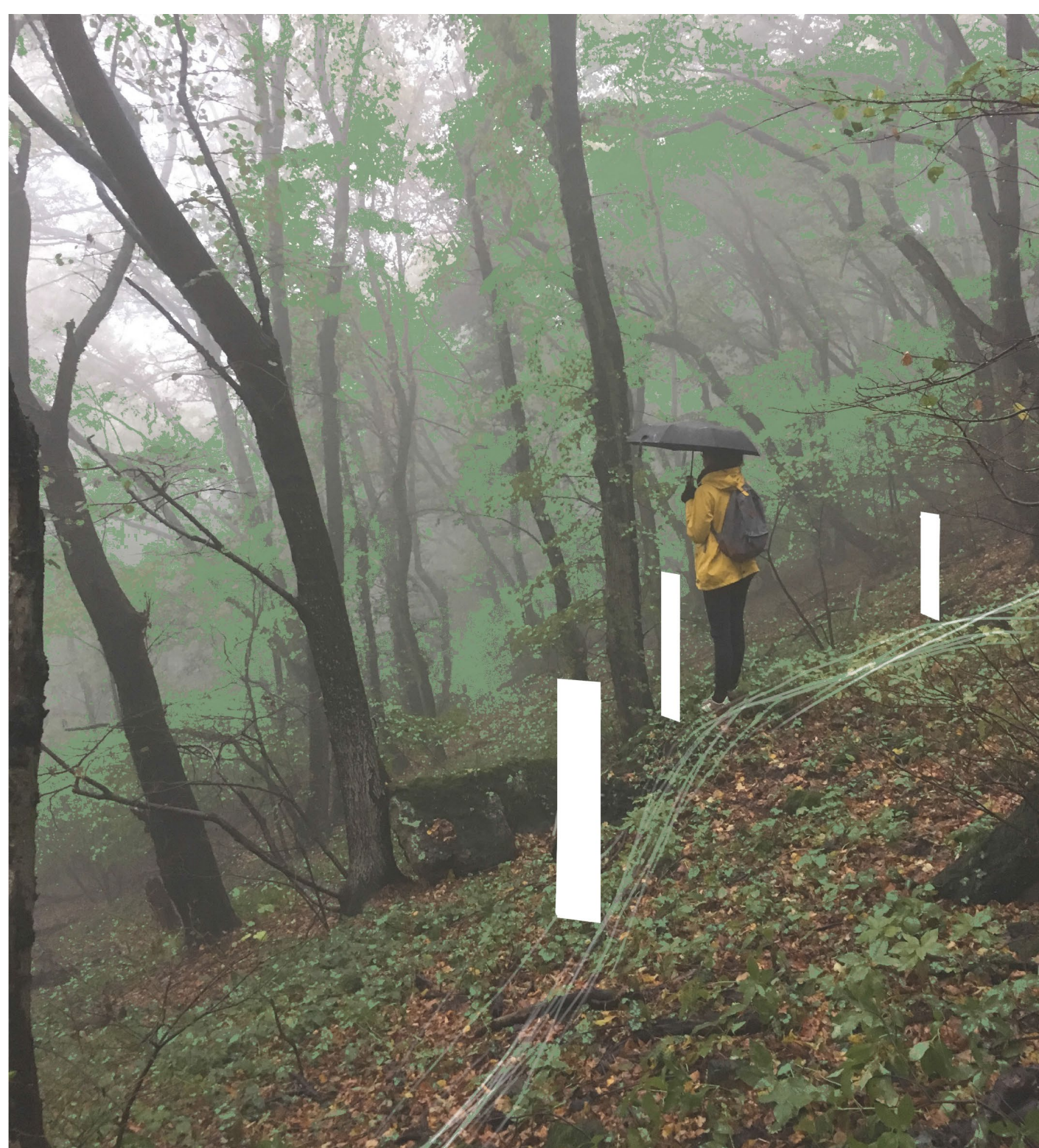
Helyszínrajz // pontszerű elem M1:100
 Site plan // point element M1:100

Részletek // vonalszerű elem M1:20
 Details // linear element M1:20

Skiccek
 Sketches

Látványok
 Views